

ข้อเสนอแนะ

1. รูปแบบการนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนาใช้ในการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งเม็ด

โลหิตขาวที่ได้รับเคมีบำบัดนี้สามารถนำไปใช้กับผู้ป่วยทุกโรค ทุกภาวะสุขภาพ ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติคือพยาบาลซึ่งมีหน้าที่ต้องให้การดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิดตลอด 24 ชั่วโมง และมีบทบาทสำคัญในการชี้แนะหรือส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีโอกาสได้นำหลักธรรมที่สอดคล้องจริงใจของผู้ป่วยมาปฏิบัติเพื่อช่วยบรรเทาความทุกข์ได้อย่างเหมาะสม จำเป็นต้องศึกษาหลักธรรมอย่างมีสติและฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพราะหลักธรรมของพระพุทธศาสนายังมีอีกหลายประการนอกเหนือจากที่ได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความประจักษ์ในองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างถ่องแท้ และช่วยสงเคราะห์ให้ผู้ป่วยได้ดำเนินชีวิตอยู่กับความทุกข์ได้อย่างมีคุณภาพ หรือตายได้อย่างสงบ นอกจากนี้พยาบาลควรทำการศึกษาวิจัยการนำหลักธรรมไปใช้กับผู้ป่วยกลุ่มอื่นๆควบคู่ไปกับการปฏิบัติด้วยเพื่อร่วมกันสร้างนวัตกรรมองค์ความรู้ทางการพยาบาลบนพื้นฐานที่สอดคล้องกับศาสนาและวัฒนธรรมไทย

2. การประยุกต์ใช้สมาธิบำบัดทางการพยาบาลถ้าจะให้เกิดประโยชน์สูงสุด พยาบาลผู้ให้การบำบัดศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้เกี่ยวกับสมาธิบำบัด และฝึกทักษะให้สามารถใช้สมาธิในการประสานกายและจิตให้เป็นหนึ่งเดียว ใจจิตที่เป็นสมาธิเชี่ยวชาญผู้ให้บริการตามขั้นตอนที่กล่าวมา มีข้อบ่งชี้ที่สำคัญคือ น่าจะนำไปใช้ผสมผสาน ในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งชนิดอื่นๆที่มีอาการสับสน วุ่นวาย คื่นกระหนก(panic) เครียด กังวล กลัว ปวด นอนไม่หลับ คลื่นไส้ อาเจียนจากการให้เคมีบำบัด จากการเจ็บป่วย เพื่อเตรียมผู้ป่วยก่อนผ่าตัด ทำหัตถการต่างๆ ก่อนหย่าเครื่องช่วยหายใจ หรือผู้ป่วยเอดส์ เพราะผู้ป่วยเหล่านี้มีความทุกข์ที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อช่วยให้เกิดการปรับความสมดุลของกาย-จิต-สังคม-จิตวิญญาณ